

EIROPAS LIETU KOMISIJA

Eiropas lietu komisija (turpmāk arī – komisija) tika izveidota 1995. gada novembrī – laikā, kad Latvijas valdība iesniedza Eiropas Savienības (ES) prezidējošajai valstij Spānijai pieteikumu par Latvijas vēlmi iestāties Eiropas Savienībā. Komisijas uzdevums bija pārraudzīt Latvijas likumu saskaņošanu ar ES likumdošanas aktiem. 2001. gadā tā ieguva tiesības pārstāvēt Saeimu ES jautājumos.

Komisijas loma mainījās, Latvijai 2004. gada 1. maijā kļūstot par pilntiesīgu ES dalībvalsti. Kopš tā laika komisijas darbs vērsts uz nacionālo pozīciju izskatīšanu un apstiprināšanu, ES finansējuma izlietojuma uzraudzību, nevalstisko organizāciju un pilsoniskās sabiedrības ciešāku iesaistīšanu ES likumdošanas procesos, kā arī sadarbību ar ES kaimiņvalstīm.

KOMISIJAS FUNKCIJAS

Saskaņā ar Saeimas kārtības rulli Eiropas lietu komisija pārstāv Saeimu, Latvijas parlamentam realizējot savu līdzdalību ES jautājumos. Komisija apstiprina nacionālās pozīcijas pirms to paziņošanas ES Padomē¹. Vajadzības gadījumā tā koordinē Saeimā izskatāmo likumprojektu atbilstību ES normām. Komisijas deputāti regulāri tiek ar valdības ministriem, lai apspriestu attiecīgo ministriju progresu ES jautājumos.

Eiropas lietu komisija aktīvi seko līdzi tam, kā Latvijā sokas ar ES struktūrfondu līdzekļu apguvi un cik efektīvi tie tiek investēti. Aptuveni reizi ceturksnī atbildīgo ministriju pārstāvji tiek aicināti uz komisijas sēdēm, lai ziņotu par šiem jautājumiem. Komisija sadarbojas ar ES dalībvalstu un kandidātvalstu parlamentu Eiropas lietu komisijām.

¹ ES Ministru Padome ir viens no galvenajiem lēmumu pieņēmējiem Eiropas Savienībā. ES Padome īsteno dalībvalstu intereses, un pārstāvji tajā ir ES dalībvalstu attiecīgo nozaru ministri.

■ Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētāja Lolita Čigāne

KOMISIJAS SASTĀVS

Eiropas lietu komisija tradicionāli ir viena no lielākajām Saeimas komisijām. Saskaņā ar Saeimas kārtības rulli komisijas sastāvā jābūt vismaz vienam deputātam no katras Saeimā izveidotās frakcijas. Katras frakcijas pārstāvju skaits komisijā ir proporcionāls attiecīgās frakcijas vietu skaitam parlamentā. Komisijas administratīvo darbu nodrošina komisijas konsultanti un Saeimas specializētais atašejs Latvijas pārstāvniecībā Eiropas Savienībā.

NACIONĀLO POZĪCIJU APSTIPRINĀŠANA

Eiropas lietu komisija apstiprina valdības sagatavotās nacionālās pozīcijas. Ministram, kurš atbilstoši savai kompetencei pārstāv Latviju ES Padomē, ir pienākums iepazīstināt komisiju ar Latvijas valdības nostāju attiecībā uz visiem nozīmīgajiem lēmumiem likumdošanas un stratēģiskajos jautājumos pirms to izskatīšanas ES Padomē. Ministrs saņem mandātu paust Latvijas viedokli ES Padomes sanāksmē.

EIROPAS LIETU KOMISIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJI

Saeima	Vārds, uzvārds	Laika posms
6. Saeima	Māris Gailis	No 16.11.1995. līdz 08.02.1996.
	Anatolijs Gorbunovs	No 08.02.1996. līdz 08.08.1996.
	Edvīns Inkēns	No 30.09.1996. līdz 02.11.1998.
7. Saeima	Edvīns Inkēns	No 12.11.1998. līdz 04.11.2002.
8. Saeima	Guntars Krasts	No 21.11.2002. līdz 21.07.2004.
	Oskars Kastēns	No 12.08.2004. līdz 06.11.2006.
9. Saeima	Vaira Paegle	No 16.11.2006. līdz 02.11.2010.
10. Saeima	Imants Viesturs Lieģis	No 04.11.2010. līdz 17.10.2011.
11. Saeima	Zanda Kalniņa-Lukaševica	No 20.10.2011. līdz 03.11.2014.
12. Saeima	Lolita Čigāne	Kopš 06.11.2014.

■ Saeimas Eiropas lietu komisijas sēde

tikai pēc tam, kad pozīcija ir apstiprināta komisijā. Ja tā noraida Ministru kabinetā apstiprinātu pozīciju, atbildīgajai ministrijai šī pozīcija jāprecizē atbilstoši komisijas norādījumiem pirms Latvijas viedokļa paušanas ES Padomē.

LISABONAS LĪGUMA IETEKME UZ KOMISIJAS DARBU

Lisabonas līgumā nacionālajiem parlamentiem ir paredzētas lielākas iespējas aktīvi iesaistīties ES likumdošanas procesā un to ietekmēt. Saskaņā ar Lisabonas līgumu visi ES likumdošanas aktu projekti jānosūta nacionālajiem parlamentiem, kuri astoņu nedēļu laikā var sniegt savu atzinumu par subsidiaritātes principa ievērošanu.² Ja viena trešdaļa dalībvalstu parlamentu (deviņu valstu parlamenti) uzskata, ka likumprojektā noteiktā joma nav regulējama ES līmenī, projekts ir jāpārskata. Tas nozīmē, ka pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā komisijas kompetencē ir arī ES likumdošanas aktu projektu izvērtēšana un – vajadzības gadījumā – Saeimas viedokļa paušana par subsidiaritātes principa ievērošanu jaunajos ES likumdošanas aktu projektos.

² Subsidiaritātes princips paredz lēmumu pieņemšanu pēc iespējas zemākā līmenī. ES tiesību kontekstā šis princips nosaka atbildības jomu sadalīšanu starp ES un tās dalībvalstīm.

KOMISIJAS KONTAKTINFORMĀCIJA:

Adrese: Jēkaba iela 6/8, Rīga, LV-1811
Tālrunis: 6708 7324
Fakss: 6708 7366
e-pasts: eiropas.komisija@saeima.lv

KOMISIJAS SADARBĪBA AR CITĀM SAEIMAS KOMISIJĀM

Eiropas lietu komisija sadarbojas ar citām Saeimas komisijām, rīko kopīgas sēdes, kuru laikā komisiju pārstāvji diskutē par ES aktualitātēm, un formulē Latvijas viedokli par notikumiem un procesiem Eiropas Savienībā.

KOMISIJAS SADARBĪBA AR CITU VALSTU PARLAMENTIEM

Eiropas lietu komisija regulāri tiek ar citu ES dalībvalstu parlamentu Eiropas lietu komisiju pārstāvjiem COSAC (ES parlamentu Savienības un Eiropas lietu komiteju konference) konferences ietvaros. Konferences dalībnieki veicina informācijas un labās prakses apmaiņu starp nacionālajiem parlamentiem un ES Padomi, Eiropas Komisiju, kā arī starp to nozaru komisijām. ES dalībvalstu parlamentu Eiropas lietu komisiju pārstāvji var kopīgi vienoties par konkrētu jautājumu risināšanu, iekļaujot tos ES darba kārtībā.

Komisija aktīvi sadarbojas ar ES kaimiņvalstu parlamentiem. ES integrācijas jomā uzkrātā Latvijas pieredze tiek aktīvi nodota attīstības sadarbības projektu ietvaros. Komisija ir rīkojusi virkni apmācības pasākumu kolēģiem no Ukrainas, Gruzijas, Moldovas un Balkānu valstu parlamentiem.

Pēc sekmīgi aizvadītās Latvijas prezidentūras Eiropas lietu komisija aktīvi dalās pieredzē par prezidentūras

parlamentārās dimensijas pasākumu plānošanu un norisi. Atsaucoties ES dalībvalstu aicinājumiem, pieredzes apmaiņā esam uzņēmuši kolēģus no Slovērijas un Bulgārijas.

SEKO KOMISIJAS DARBAM!

Saeimas mājaslapā iespējams iepazīties ar komisijas sēžu darba kārtību, dokumentiem un preses relizēm par komisijā izskatītajiem jautājumiem. Komisijas sēdes parasti ir atklātas – apmeklētumam nepieciešams tikai personu apliecināošs dokuments un caurlaide, ko var pieteikt, sazinoties ar komisiju.

INTERESANTI FAKTI

- Eiropas lietu komisija aktīvi pauž savu viedokli par ES līmeņa politikas jautājumiem un projektiem. Piemēram, 2016. gada janvārī komisija pieņēma paziņojumu par gāzes cauruļvada projektu Nord Stream II, norādot, ka šis projekts ir pretrunā ES enerģētikas politikas interesēm. Tāpat 2016. gada martā komisija pieņēma paziņojumu par dzelzceļa projektu Rail Baltica, paužot atbalstu un aicinājumu nekavēties ar tā īstenošanu.
- 2014. gada martā Eiropas lietu komisija sagatavoja un nosūtīja viedokli Eiropas Komisijai, kurā norādīja uz nepilnībām Eiropas Komisijas priekšlikumā par apceļošanas vīzu, tādā veidā īstenojot Lisabonas līgumā paredzētās pilnvaras pārraudzīt ES tiesību aktu izstrādes gaitu.
- 2012. gada pavasarī Eiropas lietu komisija konstatēja, ka Eiropas Komisijas priekšlikums par to, kā īstenojamas tiesības uz kolektīvu rīcību saistībā ar pakalpojumu sniegšanas brīvību, neatbilst subsidiaritātes principam. Gala rezultātā Latvijas parlaments kopā ar citiem ES dalībvalstu parlamentiem noraidīja šo priekšlikumu, tādā veidā īstenojot Lisabonas līgumā paredzētās pilnvaras.
- Eiropas lietu komisija regulāri rīko plaša mēroga diskusijas ar sociālo partneru, NVO, ekspertu un akademiķu līdzdalību par sabiedrībai aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar ES.